110. MEKTUP

١١٠ – ﴿ اَلْمَكْتُوبُ الْعَاشِرُ وَالْمِائَةُ : اِلَى الشَّيْخِ صَدْرِ الدِّينِ فِى بَيَانِ اَنَّ الْمَقْصُودَ مِنْ خَلْقِ الْاِنْسَانِ اَدَاءُ وَظَائِفِ السُّلُوكِ وَكَمَالُ الْاِقْبَالِ عَلَى جَنَابِ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى ﴾

بَلَّغَكُمُ اللّٰهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى اِلَى مُنْتَهَى نِهَايَةِ أَرْبَابِ الْكَمَالِ وَاعْلَمْ اَنَّ الْمَقْصُودَ مِنْ خَلْقِ الْاِنْسَانِ هُوَ اَدَاءُ وَظَائِفِ الْعُبُودِيَّةِ وَدَوَامُ الْاِقْبَالِ عَلَى جَنَابِ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ وَهَذَا الْمَعْنَى لَايَتَيَسَّرُ بِدُونِ التَّحَقُّقِ بِكَمَالِ اتِّبَاعِ سَيِّدِ الْاَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ عَلَيْهِ مِنَ الصَّلَوَاتِ أَكْمَلُهَا وَمِنَ التَّحِيَّاتِ أَيْمَنُهَا ظَاهِرًا وَبَاطِنًا رَزَقَنَا اللّٰهُ سُبْحَانَهُ وَاِيَّاكُمْ كَمَالَ مُتَابَعَتِهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَوْلاً وَفِعْلاً ظَاهِرًا وَبَاطِنًا عَمَلاً وَاِعْتِقَادًا آمِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿شِعْرٌ﴾:

وَمَا اتَّخَذُوا غَيْرَ الْاِلَهِ فَبَاطِلٌ * فَتَعْسًا لِمَنْ يَخْتَارُ مَا كَانَ بَاطِلاً

وَكُلُّمَا هُوَ مَطْلُوبٌ غَيْرَ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ وَمَقْصُودٌ فَهُوَ مَعْبُودٌ وَاِنَّمَا تَحْصُلُ النَّجَاةُ مِنْ عِبَادَةِ غَيْرِ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ اِذَا لَمْ يَبْقَ غَيْرَ الْحَقِّ مَقْصُودٌ جَلَّ وَعَلاَ وَاِنْ كَانَ ذَلِكَ الْغَيْرُ مِنَ الْمَقَاصِدِ الْاُخْرَوِيَّةِ وَتَنَعُّمَاتِ الْجَنَّةِ فَاِنَّ الْمَقَاصِدَ الْأُخْرَوِيَّةَ وَاِنْ كَانَتْ مِنَ الْحَسَنَاتِ لَكِنَّهَا عِنْدَ الْمُقَرَّبِينَ مِنْ جُمْلَةِ السَّيِّئَاتِ فَاِذَا كَانَ حَالُ أُمُورِ الْآخِرَةِ عَلَى هَذَا الْمِنْوَالِ مَا تَقُولُ فِى الْأُمُورِ الدُّنْيَاوِيَّةِ فَاِنَّ الدُّنْيَا مَبْغُوضَةُ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ بِحَيْثُ لَمْ يَنْظُرْ اِلَيْهَا مُنْذُ خَلَقَهَا وَحُبُّهَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ وَطُلاَّبُهَا مُسْتَحِقُّونَ لِلطَّرْدِ وَاللَّعْنِ **"اَلدُّنْيَا مَلْعُونَةٌ وَمَلْعُونٌ مَا فِيهَا اِلاَّ ذِكْرَ اللّٰهِ تَعَالَى"** نَجَّانَا اللّٰهُ تَعَالَى مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا بِحُرْمَةِ حَبِيبِهِ مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ عَلَيْهِ الصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ .

TÜRKÇE ANLAMI

Bu mektup Şeyh Sadruddîn'e yazılmış olup insanın yaratılışındaki maksadın sülûk (Hakk'a giden yolda yürüme) vazifelerini yerine getirmek ve Hakk Subhânehû'ya tam olarak yönelmek olduğunu beyan etmektedir.

Allah Subhânehû sizleri kemâl ehlinin nihâyette ulaştığı en son noktaya ulaştırsın.

Bilmek gerekir ki insanın yaratılışındaki maksat, kulluk vazifelerini yerine getirmek ve dâimi olarak Hakk Subhânehû'ya yönelmektir. Bu mânâ ise öncekilerin ve sonrakilerin Efendisi'ne (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) tam bir şekilde tâbi olmaksızın mümkün olmaz.

Allah Subhânehû bizi ve sizi söz, davranış, zâhir, bâtın, amel ve akîde yönünden en kâmil şekliyle ona tâbi olmakla rızıklandırsın.

Âmîn, yâ Rabbe'l-'Âlemîn!

"Allah'ın dışında edindikleri her şey bâtıldır!

Bâtılı seçene yazıklar olsun!" (Şiir).

Hakk'ın dışında istenilen ve hedeflenen her şey *"tapılan"*dır. Hakk Subhânehû'nun dışındakilere ibâdet etmekten kurtuluş, âhiretle ilgili hedefler ve cennet nimetleri de dâhil olmak üzere Hakk'ın dışında hedeflenen ve istenilen hiç bir şey kalmayınca ancak mümkün olur. Çünkü âhiretle ilgili maksatlar her ne kadar iyiliklerden olsa da ancak onlar Allah'a yakın olan kullar (mukarrebler) nezdinde kötülükler kabîlindendir.

Âhiret işlerinin durumu bu minvaldeyse dünya işlerinin durumunu var sen düşün.

Dünya Hakk Subhânehû'nun buğzettiği bir şeydir. Öyle ki O (Celle Celâluhû), dünyayı yarattığından beri onun yüzüne bakmamıştır.

Dünya sevgisi tüm yanlışların başıdır. Onun tâliplileri kovulmayı ve laneti hak etmişlerdir. *"Dünya ve içindekiler lanetlenmiştir. Ancak, Allah Te'âlâ'yı zikretmek müstesna."*[146]

---

[146] Tirmizi, Hadis No. 2322; Dârimî, Hadis No. 322; İbn Mâce, Hadis No. 4112, Taberânî, el-Evsat, Hadis No. 4072.

Allah Te'âlâ, öncekilerin ve sonrakilerin efendisi Hz. Muhammed'in (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) hürmetine dünyanın ve içindekilerin şerrinden bizleri korusun.

KELİME ANLAMI

110. ≺: اَلْمَكْتُوبُ الْعَاشِرُ وَالْمِائَةُ **Yüz onuncu mektup** اِلَى الشَّيْخِ صَدْرِ الدِّينِ **Şeyh Sadreddin'e yazılmıştır** *(Neye ilişkindir?)* فِي بَيَانِ **Şunun beyânına ilişkindir :** اَنَّ الْمَقْصُودَ مِنْ خَلْقِ الْاِنْسَانِ **Şüphesiz insanın yaratılışından maksat** *(Nedir?)* اَدَاءُ وَظَائِفِ السُّلُوكِ **Sülûk vazifelerini yerine getirmektir** وَكَمَالُ الْاِقْبَالِ **Ve tam yönelmedir** *(Neye?)* عَلَى جَنَابِ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى **Hak Sübhânehû ve Teâla'nın zâtına** ≻

بَلَّغَكُمُ اللّٰهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى Allah Sübhânehû ve Teâla, sizi ulaştırsın *(Nereye?)* اِلَى مُنْتَهَى نِهَايَةِ اَرْبَابِ الْكَمَالِ Kemâl erbâbının nihâyette ulaştığı en son noktaya وَاعْلَمْ Bil ki! اَنَّ الْمَقْصُودَ Şüphesiz amaçlanan *(Nedir?)* مِنْ خَلْقِ الْاِنْسَانِ İnsanın yaratılışından *(Nedir?)* هُوَ اَدَاءُ وَظَائِفِ الْعُبُودِيَّةِ Kulluk vazifelerini yerine getirmekdir وَدَوَامُ الْاِقْبَالِ Ve dâimi olarak yönelmektir *(Neye?)* عَلَى جَنَابِ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ Hak Sübhânehû'nün zâtına وَهَذَا الْمَعْنَى Bu mana لَايَتَيَسَّرُ Mümkün olmaz بِدُونِ التَّحَقُّقِ Gerçekleşmeksizin *(Neyle?)* بِكَمَالِ اتِّبَاعِ سَيِّدِ الْاَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ Öncekilerin ve sonrakilerin Efendisi'ne tam ittibayla عَلَيْهِ Onun üzerine olsun *(Ne?)* مِنَ الصَّلَوَاتِ اَكْمَلُهَا En eksiksiz salâtlar وَمِنَ التَّحِيَّاتِ اَيْمَنُهَا Ve en bereketli dilekler ظَاهِرًا وَبَاطِنًا Zâhiri ve Bâtıni olarak رَزَقَنَا اللّٰهُ سُبْحَانَهُ Allah Sübhânehû, bizi rızıklandırsın وَاِيَّاكُمْ Ve sizi *(Neyle?)* كَمَالَ مُتَابَعَتِهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ Peygamber (s.a.v.)'e tam tabi olmayla قَوْلًا وَفِعْلًا Sözde ve fiilde ظَاهِرًا وَبَاطِنًا Zâhirde ve bâtında عَمَلًا وَاعْتِقَادًا Amelde ve inançta آمِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ Kabul buyur, Ey Âlemlerin Rabbi!

﴿شِعْرٌ﴾: Şiir:

وَمَا اتَّخَذُوا Edindikleri şey غَيْرَ الْاِلَهِ İlahın dışında *(Nedir?)* فَبَاطِلٌ Bâtıldır فَتَعْسًا Mahv olsun *(Kime?)* لِمَنْ يَخْتَارُ Seçene *(Neyi?)* مَا كَانَ Olan şeyi *(Ne olanı?)* بَاطِلًا Bâtıl

وَكُلَّمَا هُوَ Her o şey ki; (Nedir?) مَطْلُوبٌ Arzulanıyordur غَيْرَ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ Hak Sübhânehû'nün dışında وَمَقْصُودٌ Ve amaçlanıyordur فَهُوَ مَعْبُودٌ O mâbudtur وَاِنَّمَا تَحْصُلُ Ancak hâsıl olur (Ne?) اَلنَّجَاةُ Kurtuluş (Neden?) مِنْ عِبَادَةِ غَيْرِ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ Hak Sübhânehû'nün dışındakilere ibadetten (Ne zaman?) اِذَا لَمْ يَبْقَ Kalmadığı zaman غَيْرَ الْحَقِّ Hakk'ın dışında (Ne?) مَقْصُودٌ Hedef جَلَّ وَعَلَا O Hak Teâla, tüm noksanlıklardan münezzehtir وَاِنْ كَانَ ذَلِكَ الْغَيْرُ Hakk'ın dışındaki bu şey olsa bile (Neden?) مِنَ الْمَقَاصِدِ الْاُخْرَوِيَّةِ Uhrevî hedeflerden وَتَنَعُّمَاتِ الْجَنَّةِ Ve Cennet nîmetlerinden فَاِنَّ الْمَقَاصِدَ الْاُخْرَوِيَّةَ Zira uhrevî hedefler وَاِنْ كَانَتْ Her ne kadar olsalar da مِنَ الْحَسَنَاتِ Güzel şeylerden لَكِنَّهَا Fakat onlar عِنْدَ الْمُقَرَّبِينَ Mukarrep kulların yanında (Nedirler?) مِنْ جُمْلَةِ السَّيِّئَاتِ Kötü şeylerdendirler فَاِذَا كَانَ Olduğunda (Ne?) حَالُ اُمُورِ الْآخِرَةِ Âhiret işlerinin durumu (Ne olduğundan?) عَلَى هَذَا الْمِنْوَالِ Bu minval üzere مَا تَقُولُ Ne dersin? (Ne konuda?) فِى الْاُمُورِ الدُّنْيَاوِيَّةِ Dünya işleri konusunda فَاِنَّ الدُّنْيَا Zira dünya (Nedir?) مَبْغُوضَةُ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ Hak Sübhânehû'nün buğz ettiği bir şeydir بِحَيْثُ Öyle ki; لَمْ يَنْظُرْ اِلَيْهَا Ona bakmamıştır (Ne zamandır?) مُنْذُ خَلَقَهَا Onu yarattığından beri وَحُبُّهَا Onun sevgisi (Nedir?) رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ Her hatanın başıdır وَطُلَّابُهَا Onu talep edenler مُسْتَحِقُّونَ Hak edenlerdir (Neyi?) لِلطَّرْدِ وَاللَّعْنِ Kovulmayı ve lâneti "اَلدُّنْيَا مَلْعُونَةٌ" "Dünya lânetlidir وَمَلْعُونٌ Ve yine lânetlidir (Ne?) مَا فِيهَا Onun içindekiler "اِلَّا ذِكْرَ اللهِ تَعَالَى Allâh-u Teâla'nın zikri hariç" نَجَّانَا اللهُ تَعَالَى Allâh-u Teâla, bizi korusun (Neden?) مِنْ شَرِّهَا Onun وَشَرِّ مَا فِيهَا Ve onun içindekilerin şerrinden بِحُرْمَةِ حَبِيبِهِ مُحَمَّدٍ Sevgilisi Muhammed hürmetine (Öyle Muhammed ki;) سَيِّدِ الْاَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ Öncekilerin ve sonrakilerin efendisi olan . عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ Salât ve selam, onun üzerine olsun